

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inserati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 6
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vojne na Daljnem vzhodu še ne bo konec:

Čangkajšek odklanja mirovna pogajanja

Z vso naglico organizira nadaljni odpor proti japonskim zavojevalcem — V Tokiju se boje, da bo na Kitajskem prevladal ruski vpliv

TOKIO, 20. decembra. Maršal Čangkajšek je odklonil predlog zunanega ministrstva za mirovna pogajanja. Generalističnega kitajske vojske je izjavil, da ne bi mogel več nositi odgovornosti za usodo Kitajske, če bi se še ponovili slični predlogi za kapitulacijo Kitajske.

Japonska politična javnost pripisuje velik pomen konferenci, ki jo je sklical maršal Čangkajšek v Honkongu in ki se je bodo udeležili najpomembnejši kitajski politiki in generali. Napovedujejo, da bodo na tem posvetu razpravljali o novi organizaciji nadaljnjega odpora proti Japoncem. Japonci tisk menijo, da bo že na tej konferenci prišel do veljave ruski vpliv. Listi naglašajo, da je konferenca vsekakor v zvezi s predlogi, ki jih je kitajski vladi stavil novi ruski poslanik na Kitajskem Orelskij.

»Juni-ur« razpravlja o tej konferenci celo v uvodniku in piše, da bodo na njej kitajski in politični prvaki zavzeli stališče glede ruskih predlogov za ustanovitve rusko-zunanjega-mongolsko-kitajske zveze. Po mnenju lista, ki Kitajci na tako zvezo pristajajo, če bi jim Rusi v bodoče dobavili še več vojnih potrebščin. Po zatrdjevanju lista so Rusi dobavili Kitajcem doslej najmanj za tisoč letal.

Važna seja japonske vlade

Tokio, 20. dec. w. Včerajšnja izredna seja ministrskega sveta se je nadaljevala danes popoldne. Na dnevnem redu je določitev temeljnih smeri japonske politike na Kitajskem po padcu Nankinga.

Kakor doznava poročevalec Havasa, so bili na današnji seji ministrskega sveta sprejeti v tem pogledu zelo važni sklepi. Ni še rečeno, ali bo bodoča japonska politika na Kitajskem prišla do izraza že v mirovnih pogojih, ki jih nameravajo poslati kitajski vladi, pač pa je gotovo, da bo Japonska do skrajnosti nastopila proti Čangkajšku in njegovi politiki. Japonsko vlado zelo ovira v njeni akciji bojazen pred morebitnimi zapletljivi, ki utegnejo nastati zaradi potopitve ameriškega topničarke in obstreljevanja angleških ladij. Kar se tiče Sanghaja, namerava japonska vlada sprožiti že l. 1932. predloženi načrt, po katerem naj bi se pretvoril v svobodno mesto s primernim zaledenju.

Japonski načrti

TOKIO, 20. decembra. Ministrski predsednik knez Konoje je bil sredi priprave v avdiciji, ki je trajala dobri dve uri. Politiki dobro informirani krogi zatrjujejo, da je ministrski predsednik ob tej priložnosti podrobno obrazložil vse novejšo dogodke na Kitajskem, načrt za nadaljnjo japonsko akcijo in stališče, ki ga namerava vlada zavzeti zaradi poslednjih spopadov in incidentov, ki so se za časa sedanje vojne na Kitajskem pripetili med Japonsko in drugimi državami. Tudi danes listi obširno poročajo o tej pomembni avdiciji.

»Asahi Šimbun« poroča, da so nekateri člani vlade mnenja, da je treba, ne da bi se oslabil japonska vojaška akcija na Kitajskem, z vso vsemno in smotnostjo konsolidirati gospodarsko in politično življenje v zavzetih kitajskih pokrajinah ter tako nemudoma do kraja izrabiti vse na vojskem področju dosežene uspehe. Vsi člani vlade se strinjajo v tem, da je treba vojaško akcijo nadaljevati do popolne kapitulacije kuomintang in njegove vlade na Kitajskem, kjer se mora ustanoviti nov režim, ki bo iskreno in prijateljsko sodeloval z Japonsko. Japonska vlada pričakuje nadaljnjih poročil japonskih vojaških poveljstev in njim podrejenih diplomatskih zastopnikov na Kitajskem, da bi se pripravila končni načrt za doseg tega svojega političnega smotra. Vlada se tudi intenzivno bavi z vprašanjem, kako bi izpolnila organizacijo vseh japonskih gospodarskih virov, da bi potem lažje dosegla svoje politične namene. Končno proučujejo načrt nove ureditve odnosov z Veliko Britanijo, ameriškim Zedinjenimi državami in sovjetsko Rusijo v okviru novega položaja, ki ga je japonska vojska ustvarila na Kitajskem.

Ruski predlogi maršalu Čangkajšku

Tokio, 20. dec. AA. Po poročilu agencije Džomei je novi ruski poslanik na Kitajskem, ki je 15. t. m. prispel na svoje mesto, izročil maršalu Čangkajšku naslednje predloge:

1) Zaradi zavlačevanja odpora proti Japoncem naj se sedanja kitajska vlada izpremeni v režim ljudske fronte in naj polovico svojih članov nadomesti s sovjetskimi člani in mladiki.

2) V glavni stan maršala Čangkajški naj pride celotno število oficirjev oborožene vojske. Agencija Džomei poroča, da je v Hankow prispelo 100 sovjetskih letal z 240 sovjetskimi letalci.

Položaj na bojiščih

SANGHAI, 20. decembra. Po vesteh iz Hankova si je kitajska vojska na področju med jezerom Tajhujem, Hangčevim in Sihšienom zgradila novo obrambno linijo. Kitajske čete, ki so se umaknile z raznih odsekov dosežane nankinške fronte na nove postojanke, so bile v zadnjih dneh močno ojačane in razpolagajo sedaj tudi z novimi vojnimi potrebščinami. Njihove postojanke so zelo dobro utrjene. Prednje čete japonske vojske, ki so se že približale Hangčevu, so bile krvavo odbite. Tudi pri Čingsenu je včeraj nastal hud spopad med prednjimi oddelki obeh vojsk. Japonci so se morali umakniti. Imeli so velike izgube. Pač pa japonske čete napredujejo proti Hangčevu, prestolnici Čekiang, ki je južno od Sanghaja. Baje se že razvijajo borbe v predmestju Hangčeva.

V Kiaočevu, važni šantunški luki, so nastali neredi. Večje množice demonstrantov so navale na razna poslopja, ki pripadajo Japoncem. Po raznih mestnih okrajih so se pojavili požari.

Nenavadno opravičilo Japonske

Včeraj je japonski poslanik v Washingtonu po radiju izrazil obžalovanje zaradi napada na »Panay«

Washington, 20. dec. br. Ameriška vlada je zaradi napada na ameriški torpedni rušilec »Panay« izročila v Tokiju dve zelo ostri protestni noti. Zahlevala je ne samo odškodnino, nego tudi moralno zadoščenje. Tej zahtevi je včeraj na dokaj nenavaden način ugodil japonski poslanik v Washingtonu. Po radiju je imel govor, v katerem je v imenu japonske vlade obžaloval ta dogodek in izjavil, da predstavlja tudi po mnenju japonske vlade grobo kršitev. Japonska vlada je storila vse, da dobe krivci zasluženo kazen. Vsi, ki so odgovorni za ta napad, so bili že pozvani v Tokio, kjer pridejo pred sodišče.

To je prvi primer, da tui diplomat po radiju opravičuje svojo državo. Zato je ta napad japonskega poslanika izzval v vsej ameriški javnosti silno pozornost. V ameriških tiskovih krogih pa izjavljajo, da se ameriška vlada s tem opravičilo ne more zadovoljiti, čeprav je podano na dokaj nenavaden način, ki ga dosežanja diplomatska praksa ne pozna.

Republikanci v Teruelu

Republikanski obroč se vedno bolj zožuje — Borbe v predmestjih

Barcelona, 20. dec. Ministrstvo za narodno obrambo objavlja, da je bil petek včerajšnjih borb okoli Teruela srčen in zadovoljiv. Zjutraj zgodaj so vladne čete zavzele nasip pri Puente de Escadon. Cela veriga jarkov pri samostanu Castravan je padla v roke vladnim četam. Kolona, ki prodira po cesti Puente de Escadon je prišla na streljaj ob Teruela. Oddelki vladnih čet so prišli do prvih hiš v predmestju Teruela in ob 18. uri začeli z napadom. Ob 21.30. je bitka še trajala.

Včeraj je sovražnik 10 krat s protinapadi poskušal odbiti vladne čete. Vsi proti napadi so bili odbiti. Vladno letalstvo je izgubilo dvojce letal. Obroč okoli mesta se zmoiral bolj zožuje. Ujeli smo več sto nacionalistov.

Snoči ob 21. uri so nacionalistična letala hotela bombardirati Barcelono, proti letalski topovi na so jih odgnali. Vendar je nekaj letal bombardiralo zunanje dele mesta. Zadeli so tudi bolnišnico, ki pa so jo k sreči malo prej izpraznili.

Parlamentarne volitve v Rumuniji

Rezultati bodo znani šele jutri

Bukarešta, 20. decembra. AA. Po vsej državi se vrše danes volitve v rumunski parlament. Izvoljenih bo 387 poslancev. Liberalna stranka ki podpira sedanjo vlado, bo nastopila pri volitvah skupno s skupino bivšega predsednika vlade Vaida Voevod in skupino profesorja Jorje. Izmed opozicijskih strank sodeluje pri volitvah

narodna kmečka stranka pod vodstvom Manija, desničarski pokret »Vse za domovino« (bivša zveza železne garde) in narodno krščanska stranka. Druge opozicijske skupine, ki nastopajo pri teh volitvah, so zaenkrat manjšega pomena. Prvi volilni rezultati bodo objavljeni že v noči od ponedeljka na torek.

General Ludendorff umrl

Premnul je davil po daljšem bolehanju

Monakovo, 20. dec. br. Davil ob 8.20 je po daljšem bolehanju preminul nemški general Ludendorff. Zadnje dni se je bolezen navidezno obrnila na bolje, sredi pa je nastal nagel preokret. Bolnik je izgubil zavest in je davi izdihnil. V nemški vojski je odrejeno žalovanje. Pogreb bo na državne stroške z najvišjimi vojaškimi častmi.

Erich Ludendorff je bil rojen leta 1865. na posestvu Prusennia pri Schwesenzu. Vzgajali so ga kot kadeta in leta 1892. je kot poročnik stopil v armado, kjer je kmalu napredoval in je bil že leta 1914 generalni major ter komandant brigade v Strassburgu. Ob izbruhu vojne je postal šef generalnega štaba druge armade. Izkazal se je zlasti pri napadu na Liege v Belgiji in je postal general. V avgustu 1914 je bil šef štaba Hindenburga. Izkazal se je tudi v znameniti bitki pri Tannenbergu. Leta 1916. je postal načelnik generalnega štaba. Boril se je na raznih frontah in dosegel še več taktičnih uspehov, a pri juljski

ofenzivi v Champagni je doživel poraz, ki je omajal nemško fronto.

Na zahtevo političnih strank ga je v oktobru 1918 cesar Viljem razrešil dolžnosti. Po izbruhu revolucije se je tako kot Hindenburg stavil na razpolago novi vladi, ki pa mu je svetovalo, naj zapusti Nemčijo. Odiel je na Švedsko, kjer je spisal svoje vojne spomine. Spomladi 1919 se je vrnil v Nemčijo, kjer se je zapletel v hude spore, ker so mu očitali, da je brez potrebe zavlačeval vojno. Leta 1920. je bil osumljen, da je sodeloval pri Kappovem puču. Pozneje se je pridružil Hitlerju, ki ga je proglasil za vrhovnega poveljnika nemške vojske. Ko pa Hitlerjev puč ni uspel, se je moral tudi Ludendorff zagovarjati zaradi veleizdaje, a je bil opravičen. Leta 1924 je kandidiral na listi narodnih socialistov in bil tudi izvoljen v državni zbor, leta 1925 pa je kandidiral tudi za predsednika nemške republike proti Hindenburgu. Po nastopu Hitlerjevega režima je skušal Ludendorff osnovati novo vero, vendar pa ni imel posebnega uspeha. Zadnje čase se je popolnoma umaknil iz javnega življenja.

Delbos poroča o svojih uspehih

Z rezultati njegovega potovanja so v Parizu zelo zadovoljni

Pariz, 20. dec. br. Zunanji minister Delbos je včeraj obširno poročal predsedniku republike o svojem potovanju v Varšavo, Bukarešto, Beograd in Prago. Zvečer je imel sestanek z ministrskim predsednikom Chautempsom. Tudi njemu je podrobno poročal o vseh, ki jih je zbral na svojem potovanju. Razmislila sta vse probleme, ki jih je Del-

bos našel v svojih razgovorih z državniimi zavezniki držav. Ugotovila sta, da predstavlja Praga v Delbosovem potovanju najvažnejšo postojanko. V okolici zunanjega ministra izjavljajo, da so v vladnih krogih z rezultati Delbosovega potovanja izredno zadovoljni. Ker je razrešilo mnoge težave problemov.

Francija časti spomin kralja Petra

NANCY, 20. decembra. Včeraj je bila tukaj lepa svečanost, ki kaže, kako je to mesto vezano na prijateljstvo z Jugoslavijo. Pokojni kralj Peter je služil v tujkajšnjem 23. polku kot poročnik. Neki tujkajšnji trg nosi ime pokojnega kralja Aleksandra. Včeraj pa je skupina bojevnikov Poilus d'Orient, ki se je pod maršalom Franchetom d'Espèrayom borila na solunski fronti s številnimi prijatelji iz Lorene obiskala mesto. Posebno svečan je bil trenutek ko je naš vojaški odposlanec v Parizu general Glisè pripel red Jugoslovske krone na zastavo te skupine. Svečanost se je vršila v vojašnici Tury, potem ko je bila odkrita spominska plošča, da je v tej vojašnici živel blagopolkojni kralj Peter. Svečanost se je zaključila z banketom, na katerem je bilo izrečenih več govorov ki so vsi poveljevali bratske vezi med Francijo in Jugoslavijo.

Terorizem v Palestini

Jeruzalem, 20. dec. AA. V Tabeji je skupina kakšnih 30 oboroženih neznancev včeraj popoldne vdrila v železniško stanico in zahtevala, naj ji izroče nekakega arabskega policijskega agenta, ki se je zagnil v escape. Uvedel kol član lokalnega kazenskega odбора. Napadaleci so razorožili vse orožnike in enega izmed njih, ki se jim je protivil, ubili. Iz Tulkarama poročajo o sličnem terorističnem dejanju upornikov. V dolini Jordana so razdeljali vodovodno napeljava. Med Jeruzalemom in Hebronom pa so bile pretrgane telefonske zveze.

Protižidovski izgredi na Dunaju

Dunaj, 20. decembra. AA. Snoči se nastali na Dunaju novi protižidovski izgredi. V mestnem okraju Otakringu so demonstrantje razdeljali nekaj izlozb židovskih trgovin.

»Italija je zadala smrtni udarec DN«

Tokio, 20. dec. AA. (Stefani). Zastopnik zunanega ministrstva je danes popoldne izjavil poročevalec agencije Stefani, da se japonska veseli italijanskega izstopa iz Erušiva narodov. Na ta način je Italija okrepila položaj Japonske. Italijanski sklep bo imel še globoke posledice in bo povzročil važne spremembe v evropski politiki. Italija je z njim zadala Društvo narodov, ki ni hotelo spoznati prihodnjih tokov zgodovine, smrti udarec. Japonski državnik je zaključil svojo izjavo s trditvijo, da je italijanski sklep še poglobil sedanje stike med Italijo, Nemčijo in Japonsko.

Gospodarsko sodelovanje Italije in Nemčije

Rim, 20. dec. AA. Zunanji minister Ciano in nemški poslanik v. Hassl sta včeraj podpisala več gospodarskih sporazumov med Nemčijo in Italijo. O teh sporazumih so se vršila posebna poznanja v italijansko-nemškem gospodarskem obhodu. Sporazumi so deloma obsega značaja in imajo namen ustvariti boljši pogoje za razvoj gospodarskih odnosov med obema državama.

Stroga kontrola nad tujci v Franciji

Pariz, 20. dec. AA. Na včerajšnji seji francoske vlade je notranji minister Dormoy podal poročilo o ukrepih proti tujcem, ki bi za časa svojega bivanja v Franciji poskušali pridobiti kakšne izgrede in se vohče vmešavati v francoske notranje politične zadeve. Zaradi poslednjih dogodkov je bilo treba poskrbeti nekatere določbe nove uredbe o tujcih. Zato se se vršile s posamičnimi tujimi vladami tudi posebna pogajanja. Nanašale so se predvsem na konzularne vize, na izmenjavanje poselnih odtisov osumljenih elementov in na druge tehnične podrobnosti, ki so kakorkoli v zvezi s tujci in njihovimi osebnimi dokumenti. Dormoy je izjavil, da je pripravil sprejeti vse doslej predložene predloge, na podlagi katerih naj bi se na naližni način omogočilo doseganje istovetnosti tujcev. Poleg tega je poročal tudi o posebnih ukrepih v okviru načel o mednarodni varnosti, ki jih bo treba izdati, a tako, da ne bodo preveč prizadeli izraziti politični smernosti, ki so že nekaj užívali francosko gostoljubje.

Italijanski kredit za poplavljenec v Albaniji

TIRANA, 19. dec. Italijanska vlada je dala na razpolago albanški vladni združni milijon lir, da pomirja škodo, ki so jo povzročile za lujje poplave.

Politični obzornik

Konec čudežev u Konnersreuthu

Zgodba o čudežni Tereziki v Konnersreuthu na Bavarskem je znana. Terezika Neumann je hčerka priproste in stromašne rodbine. Od rane mladosti je bila nad vse pobožna. Neprestano je bila v cerkvi, molila in sprejemala zakramente. Pred leti se je zamaknila in na njenem telesu so se pojavljale krvaveče rane, kakor pri križanem Kristu. Mahoma je zaslovela in glas o čudežni Tereziki Konnersreuthski je šel po vsem svetu. Od blizu in daleč so verniki romali v Konnersreuth, da na svoje oči vidijo še nikdar videno čudovišče, na katerem se v gotovih časih pojavlja pet križevih krvavečih ran. Tja so romali tudi številni zdravniki, ki pa niso mogli priti na dno čudežnim pojavom. Za stvar so se zanimale tudi cerkvene oblasti, ki pa tudi niso mogle razložiti teh pojavov. Tako se je vedno bolj utrjevalo prepričanje, da so krvaveče rane na Tereziki Neumann nadnaravni pojav, torej čudež. Verno ljudstvo je jelo Tereziko smatrati za svetnico in Konnersreuth je postal cilj številnih pobožnih romarjev in romaric. V zadnjem času se o Tereziki Neumannovi, o kateri so preje časopisi objavljali vse polno učenih in neučnih razprav, ni več mnogo slišalo. Sedaj pa priobčuje »Kirchenzeitung« skrajne v Regensburgu to-le službeno objavo:

»Terezika Neumannova zatrjuje, da ni imela v dobi zadnjih deset let v ustih niti trbovne hrane in da je nekaj let ni popila niti kapljice kake tekočine. Često so jo bili izraženi dvomi, je-li to res in ni-li to prevara ali samoprevara. Dvomom more napraviti konec samo nova, po zdravniških izvedenja preiskava. Škojijski ordinarij je zato že opetovano pozval rodbino Neumannovo, da ji dovolita tako preiskavo. Tej zahtevi so se pridružili vsi bavarski škofje. Toda njen oče je to do sedaj odklanjal ali pa stavljal nemogoče pogoje. Z ozirom na to ne morejo cerkveni uradi prevzeti nobene odgovornosti ne za to, da bi Terezika Neumann dejansko ne užila nobene hrane, kakor tudi ne za noben drugi izredni dogodek v Konnersreuthu. Dokler torej nova preiskava jasno ne dožene dejanskega stanja, ne bodo več izdajana dovoljenja za posete pri Tereziki Neumannovi. Literarni spori o tej stvari naj prenehajo. Pred vsem pa je treba opustiti čudežne in nepotrjene zgodbe, ki jih vsebuje Konnersreuthski almanah« — Tako je neslavno končala Terezika Konnersreuthska, o kateri je bilo celo znanstveno predavanje v Ljubljani, slično kakor pri nas pred vojno — Vodiška Johancul

Volitve v sovjetski Rusiji

Preteklo nedeljo so se vršile po vsem ozemlju sovjetske Rusije, ki ima nad 180 milijonov prebivalcev, volitve v prvi sovjetski parlament, to je najvišji svet in v svet narodov. Volilnih okrajev je bilo 1143. Volilnih upravičencev je bilo nad sto milijonov. Volilno pravico so imele tudi ženske. Glasovalo je v celem 90 milijonov 319.246 volilnih upravičencev. Šteje glasov je trajalo skoraj štiri dni. Izvoljenih je bilo 1143 kandidatov. Vsak izmed njih je dobil nad polovico vseh v dotičnem volilnem okraju oddanih glasov, zato ne pride nikjer do ožjih volitev. Med izvoljenimi je 855 komunistov, 288 pa jih ne pripada nobeni stranki. Med izvoljenimi poslanci je tudi 184 žensk. Oni poslanci, ki ne pripadajo nobeni stranki, so po veliki večini iz inteligentnih krogov — pravniki, profesorji, inženirji in zdravniki. Juristi bodo v parlamentu potrebni zlasti pri redigiranju novih zakonov. Kdaj se prvi ruski sovjetski parlament sestane, še ni znano, najbrže šele po novem letu. Na delovanje tega parlamenta so radovedni v Rusiji, še bolj pa v inozemstvu. Parlament bo šele podal jasno sliko, koliko se je sovjetska Rusija že oddmaknila na desno. Vsekakor se nahaja sovjetska Rusija že na poti evolucije od okorelega boljševizma k urejeni demokratični vladavini. Čim prej se ta nezadržni proces dovrši, tem bolje za Rusijo in za Evropo.

»Slovenski državni praznik«

Nedavno je bilo na sreskem načelnstvu v Radovljici zbranih 70 županov in občinskih odbornikov iz vseh občin radovljiškega okraja. Da preimejo službena navodila o ukrepih proti vlomom v občinske blagajne. Pri tej priložnosti so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da se proglasi 29. oktober za slovenski državni praznik. To resolucijo je sprejelo že več občinskih odborov v radovljiškem srezu, med njimi v Koroški Beli in na Jesenicah. Kakor nam poročajo, so se proti temu ukrepu ponekod pojavili pomisleki.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 20. decembra. Beograd 10, Pariz 14.68275, London 21.61, Newyork 432.375, Bruselj 73.45, Milan 22.73, Amsterdam 240.40, Berlin 174.50, Dunaj 80.80 do 81.65, Praga 13.19, Varšava 81.80, Bukarešta 3.25.

KINO UNION Tel. 22-21

DANES ZADNJEKATI — VELEBASTNO
ZGODOVINSKO FILMSKO DELO

Naši ogledni dolžine filma predstave ob 16., 18.45 in 21.15 uri

BEN HUR

Družba sleparjev s kokainom pred sodiščem

Žrtve so bile ogoljufane za okrog 100.000 din

Ljubljana, 20. decembra. Na zatožni klopi pred sodniškim mizom sedijo trije trgovci: Sirok Pavel, trgovski zastopnik Mauser Josip, trgovski zastopnik Sveti Martin, lesni manipuliralec Hladnik Franc, trgovski pomočnik Babič Emil, rudar Kališnik Ivan, posestnik Valentin Jagodic, mizar Vilin Jože, posestnik Franc Žumer, delavec Novak Matija in trgovski potnik Niekovski Josip iz Zagreba.

13 ŽRTEV V ENEM LETU

Mauser je prodal poletni lani v družbi s trgovskim potnikom Niekovskim Francetu Kavčiču četrt kilograma jedilne sode kot pravi kokain za 8800 din. Sirok je prodal Jermu Tiliču v neki gostilni na Viču ničvredno zmes za prvotni kokain za 36.500 din. Hladnik je pri tej kupčiji nastopil kot posredovalec za trgovca Deverdisa iz Trsta. Sirok, Sveti in Hladnik so oslepili posestnika Valentina Jagodica iz Podgorja za 6000 din. V gostilni pri Amerikancu je Hladnik igral vlogi italijanskega trgovca, ki je pripravljen kupiti od Jagodice kokain za večjim dobikom za Jagodica, brž ko bo dobil gotovino. Prodajalec kokaina Sirok je dal Hladniku 5000 din na račun, toda samo vrhni bankovec je bil pristen. V februarju lani sta Sirok in Hladnik prodala delavcu iz Gor. Logatca Novaku Matiji 70 kg ničvredne zmesi za pravi kokain in mu izvalila 21.500 din. Istemu sta izvalila še 17.000 din za 80 kg lažnega kokaina. Prvo kupčijo z Novakom sta sklenila v gostilni pri Urbančku na Jezici. Sirok in Hladnik sta skušala oslepiti v gostilni pri Ložarju v Rožni ulici Kolesa Edvarda. Kolesa pa je spoznal, da mu ponujata nekaj dinarjev vredno zmes za pravi kokain, za katero sta zahtevala 6000 din. Okoli Velike noči pa sta izvalila Kolesi dve steklenici, v katerih je bila navadna soda, le v grlu je bilo nekaj pravega kokaina. Kolesa je obe steklenici prodal Glazarju Edvardu za 20.000 din. Kupčija se je izvalila. Ob neki drugi priliki pa se je Sirok in Hladnik posreželo prodati Glazarju zavoj belega prahu kot pravi kokain za ceno 5000 din.

Na izredno rafiniran način sta Sveti in Babič oslepila v gostilni pri Kaplanu Sket Hedviku, ki je kupovala kokain za Antona Kunca. Prodala sta ji zmes krede in sode kot pravi kokain za 10.000 din. Dne 14. avgusta je Sveti poskušal spraviti s pomočjo Vlada V. Mastela Vinke v zmo, da bi Mastel kupil zavoj ponarejenega kokaina za 38.000 din. Sveti je končno prednesen ponaredil nalog ljubljanske policije in ga opremil z ponarejeno štampiljko uprave policije, da ima kot tajni policijski agent preiskati afero o sleparstvu z lažnim kokainom. Mauser se je v juliju lani predstavljal Vladu za avstrijskega trgovca, ki prodaja kokain, na sestanek z njim pa je poslal Siroka, ki se je predstavil za Ruperta, čes da ga pošilja šef Goldstein. V gostilni pri Vrhniciču sta po tem sestanku Sirok in Hladnik prodala Vladu neko zmes kot pravi kokain za 17.500 din.

LAŽNE OVADBE

Dne 7. novembra lani sta Jagodic in Kališnik v Kosezah zastavila Francu Koritniku neko rjavo zmes kot prvotni kokain za vsoto 9000 din. Navtavela sta Koritniku, da bosta kmalu prišla po kokain in vrnila denar ter čala 1000 din za obresti. Kališnik je posredoval in zadrževal Koritniku, da je prah res pravi kokain, ki je vreden 36.500 din. Kališnik in Vilin sta prednesenim oslepila v Cerkljah Jodpa Ergarja pod lažno prevezo, da mu bosta dobavila 30 do 40 kg saharina. Dobila sta 2700 din na račun, pozneje neko pa še 1800 din. Kališnik in Vilin sta Erzariju tudi zastavila steklenico s prahom, ki je velično vreden. Kakor sta zatrjevala, in na ta način izvalila 1200 din. Kališnik in Žumer sta prodala ničvredno zmes kot pravi kokain za kupnino 8000 din. Ob drugi priliki pa sta izvalila 10.000 din v blagu in gotovini, ko sta ji prodala bel prah za pristi kokain. Kališnik sam je za ničvrednim prahom oslepil tudi Ivana Aliča za 2400 din. Predstavil se mu je za Magdalena iz Novih Jarš. Kališnikova žrtev je bil tudi Jagodic, ki je dal Kališniku 4000 din za steklenico navadne sode. Kupčijo sta sklenila v Hrastju. Kališnik je bil končno tako nesramen, da je lažno ovadil Jagodica pri upravi policije v Ljubljani, da je Jagodic oslepil neke ljudi za 80.000 din s ponarejenim kokainom ter da mu je pri teh sleparijah pomagal tudi Jagodic Alojz. Jagodic Val. je bil na podlagi te ovadbe aretiran, v teku preiskave se je pa dognalo, da je ovadba brez osnove. Novak je pa obtožen, da je dne 23. januarja v procesu proti Siroku lažno pričal.

Državni tožilec zahteva, naj se Sirok za vselej izžene iz Jugoslavije, ker ni naš državljan, ter naj se kaznuje, kakor ostali soobtoženci, po pristojnih zakonskih določilih za zločinstva in prestopke prevare ali obrtoma izvršene prevare, oziroma zaradi zločinstva napravljana lažnih listin in prestopkov zoper pravosodje. V dodatni obtožnici se obtožujeta Niekovski Josip in Sirok Pavel, in sicer Niekovski, da je oslepil Francu Kavčiču, ko mu je poletil 1936 prodal nekaj sode bikarbone kot pravi kokain za 8800 din. Sirok pa da je to Kavčiču prodano sodo izročil Niekovskemu ter ga nagovoril, naj ogoljufa Kavčiča.

PREIZKUŠENI SLEPARSKI TRIKI

Sirok, Mauser, Sveti in Hladni so se združili v sleparsko družbo, ki je vnovčevala sodo, kredo in moko kot pravi kokain. Vsi štirje so tudi tibotapci kokaina. Zaradi obrtoma izvršenih prevar so bili dne 14. januarja letos obsojeni Sirok na podlugo leto robije, Mauser na 14 mesecev robije, Hladnik na leto dni strogega zaporu in Sveti na 5 mesecev strogega zaporu. V preiskavi je Mauser trdil, da je bil pri kupčiji s Kavčičem samo posredovalec. V resnici je žrtev sam poslal in igral pri slepariji glavno vlogo. V drugem primeru žrtev Tečiča Jerneja je Hladnik pripravil Tečiča do kupčije. Izvalil ga je v Ljubljani, kjer mu je v družbi v Sirokom prodal sodo namesto kokaina za 36.500 din. Po kupčiji sta Tečiča zagrozila, da ne bo živel niti mesec dni, ako bo o kupčiji komu kaj ržnil. Sirok trdi, da je prodal Tečiču pristen kokain. Ko se je Tečič s kupljenim kokainom podal v Kolodvorsko ulico, so ga neznan napadalec podril od zadaj na tla in mu vzeli ravnokar kupljeni kokain. Verjetno je, da sta napad organizirala Sirok in Hladnik, da bi Tečič ne imel v rokah dokaza proti njima, ko bi spoznal, da je kupil ponarejen kokain. Naravnost gangstersko naturo teh obtožencev razkriva pričevanje Ceferin Albine, ki ji je Biljak pravil, kako Sirok in Mauser ustrahujejo svoje žrtve. Obtoženca trdi, da se Sirok preživlja s prevarami že od 1934. in da je nevaren zločinski tip.

PREMIER SLEPARJE V SKODO VALENTINA JAGODICA

Jagodica so obtoženci ravnali po preizkušenem triku. Sirok je bil prodajalec kokaina, Sveti posredovalec, Hladnik pa italijanski kupec, ki bo kupil od Jagodice za višjo ceno kokain, brž ko bo dobil iz Italije gotovino. Pri vseh skupnih sleparijah so se obtoženci vedli, kakor da so si tuji in se prvič vidijo. Sveti je imel s kokosleparijami stalen vir dohodkov. Živel je razpisno in razkoko. Novaka sta Sirok in Hladnik oslepila dvakrat z letim trikom kakor Jagodica. Za večino očitanih jim sleparij obtoženci zanikajo krivdo, vendar je bilo dokazov dovolj za obtožbo. Razprava bo trajala danes ves dan. Sodba bo izrečena verjetno šele pozno ponoči.

Še so plemenita srca na svetu

Lepe božičnice Kola jugoslovnskih sester v Ljubljani in štepanji vasi ter krajevne organizacije JNS za kolizijski okraj

Ljubljana, 20. decembra. Včeraj so priredile razne naše karitative in nacionalne organizacije božičnice ljudem na vse one, ki so podpre in pomoči več kot potrebni. Z velikimi zavoji, polni praktičnih daril, zlasti blaga za oblake, s čevlji in drugimi, so odhajali ljudje zadovoljnih obrazov z božičnice in v prijateljstvu zavesti, da so kljub hudim časom in stiskam naših dni še vedno plemenita srca na svetu in da se ni usahnila ljubezen do bližnjega.

KOLASICE SO OBDAROVALE 479 OTROK

Na tehnični srednji šoli na Mirju so priredile včeraj ljubljanske Kolasice, božičnico revni mladini. Ob pol 11. je postalo nenavadno živahno v veliki dvorani, malek pri malečku, vsi v radostnem, napetem pričakovanju. Na odru je zagorelo veliko božično drevo in zbrano mladino je najprej nagovorila predsednica Kola, dvor na dama ga. Franja Tavcarjeva. Pozdravila je zastopnike oblasti in se prisrčno zahvalila vsem, ki so omogočili tako bogato božičnico. Saj so bile res pridne kakor čebulice vrle Kolasice, kajti nabrale so v kratkem času za celih 12.000 din daril. Ob koncu svojega govora se je ga. Franja Tavcarjeva z lepimi besedami spomnila blagopokojnega kralja Zedmitelja, nato pa pozvala mladino, naj ostane zvesta kralju Petru II. in ucanu vsemu kraljevskemu domu. Pisateljica Manica Komanova je zbrani mladini povedala lepe božične pravljice.

Božičnica v štepanji vasi

Kakor že vsa prejšnja leta, so tudi letošnje neumorne in vedno postrastvalne Kolasice v štepanji vasi pripravile večerj lepo božičnico revni mladini, siromašnim starim in starostem. Ob 15. se je napolnila dvorana v gostilni Novaka. Prizgali so okrašeno božično drevo, nato pa je predsednica ga. Ivanka Genusijeva pozdravila zbrane, zlasti pa zastopnike centralne uprave, tajnika go. Cirilo Gostičevca. V lepem govoru je mladini očrta pomen božičnice, naglašujoč, da naj bo hvaležna vsem onim, ki so darovali; zanje in da naj, ko odraste, tudi ona sodeluje pri takih dobrodelnih akcijah vedno in posebej trepetno bližnjemu v korist. Tri ljubke deklice so deklamirale prigodne božične pesnice, potem je pa sledila razdelitev daril štepanjske Kolasice so obdarovale 60 siromakov.

JNS ZA SIROMAKE

Včeraj ob 17. je krajevna organizacija JNS za kolizijski okraj priredila lepo božičnico v restavraciji Zvezde, na kateri je obdarovala 60 otrok in 54 rodbin. V dvorani so prizgali visoko božično drevo, nato pa je zbrane pozdravil predsednik kolizijske organizacije JNS dr. Zajec, zlasti častne goste senatorja dr. Alberta Kramerja, glavnega urednika Virenta, tajnika Cimermana in druge. Požel je vsem srečne božične praznike in se zahvalil številnim plemenitim dobrotnikom za lepa darila, mladino je pa pozval, naj vedno nosi v mislih svojega mladega vladarja kralja Petra II. Po raznih deklaracijah so bila razdeljena darila, otroci so bili pa tudi pogosteni s čajem in pecivom.

Železniški starovpokojeenci

Ljubljana, 20. decembra. Tudi v javnosti se je že večkrat obravnavalo vprašanje železniških starovpokojeencev, invalidov in vdov. Ker se pa zadeva zavlačuje v neskončnost, smo primorani povzdigniti svoj glas v zaščito onih, ki so opravljali težko in odgovorno službo z eno nogo v grobu, z drugo v zaporu in sedaj v svoji visoki starosti žive najbednejše. Najbednejši med bednimi so tako zvrsti miloščinarij in njihove vdove z družbeno provizijo, ki so služili pri železnici 30 do 40 in čez let. Ob njihovi starosti in boleznih jim je uprava Južne železnice priznala po svojih predpisih pokojnino družbeno provizijo, tako da so bili zadostno preskrbljeni, sedaj pa prejemajo poleg svoje male pokojnine še 2 din dnevno dražinske določe v skupnem znesku 70 do 100 din mesečno. Kaj pomenijo ti prejemki, za kaj naj jih porabijo? Navezani so ti reveži na beračenje in usmiljenje dobrih src. Marsikatero solzo potičijo v svoji visoki starosti in se vprašujejo, če so s svojim dolgotrajnim službovanjem to zaslužili. En del Južne železnice je prevzela tudi naša država v svojo last in s tem tudi po rimskem sporazumu vso skrb za upokojeence vseh vrst, ki so naši državljani.

Upokojeenci delavci drž. in južne železnice, ki so bili upokojeni po starih predpisih, so ves čas svojega službovanja plačevali v delavski pokojninski fond v zlati valuti. Ta fond je ob prevzemu železnice prevzela naša država. Ti upokojeenci prejema-jo z dražinske doklade skupaj din 300-400 mesečno, kar je za preživetje premalo. Uradniki, poduradniki in služitelji s polno in nepolno službeno dobo so tudi ves čas svojega službovanja plačevali v pokojninski fond, ki ga je tudi naša država prevzela v zlati valuti in denarju in v realitetah in s tem prevzemom po rimskem sporazumu tudi jamstvo, da bo skrbela za prevzete vpokojeence. Kako žive ti siroti starčki s svojimi prejemki, bi bilo nujno potrebno, da bi se merodajni faktorji o tem prepričali in spoznali bi, da se jim godi krivica.

Natpolj krivično pa je, kako je mogoče, da so bili 1. oktobra 1935 tako hudo zapostavljeni služitelji s polno službeno dobo, ki prejema din 180 mesečno, torej manjšo dražinsko določo kakor njihovi tovariši neželničarji. Vprašujejo se zakaj ali zato, ker so ves čas svojega službovanja plačevali v pokojninski sklad ali za svoje vedno in težko službovanje; auno je potrebno, da se ta krivica popravi tudi za nazaj.

Vprašanje železniških invalidov drž. in južne železnice se s kronsko neizgledno rento je pa tako žalostno, da se niti popisati ne da. Ob času njihove nezgode jim je nudila posebno zavarovalnino železnice, toliko da so bili preskrbljeni, skrbela je tudi za njihove protete. Danes pa njihove rente še niso prevedene ter za prejemnih 100 zlatih kron prejema din 25 mesečno, nekateri še malenkostno dražinsko določo, za katero prispeva bratavska skladnica, ki pa zadnji čas že itak malenkostne doklade znižuje; odrekajo jim tudi popravilo in nabavo protez. Čudno je, kako je mogoče, da so v letu bil prevedeni samo oni invalidi, ki so bili pod ogrsko krono, a vsi drugi so ostali neupravičeni, z vso pravico pričakujejo in prosijo ti nesrečniki, da se jim storjena krivica popravi in te tudi za nazaj. Meseca marca 1937 je prometni minister g. dr. Sraho v Narodni skupščini v svojem govoru poudarjal, da bi tudi ti kronski invalidi po rimskem sporazumu morali biti prevedeni že v letu 1927 ob času prevzede kronskih pokojnin, da se pa to ni zgodilo, je vzrok slaba stilizacija posameznih členov o prevedbi.

Na podlagi navedenih podatkov se ponovno obračamo z ujno prošnjo na vse merodajne faktorje, da se prizadetim popravijo krivice ter da se za njihov življenjski obstoj njihove pokojnine vseh vrst in nezgode rente valorizirajo na predvno kupno moč.

Društvo železniških upokojeencev za državsko banovino v Ljubljani

Tatvine

Ljubljana, 20. decembra. V neko trgovino je včeraj stopila mlada, elegantna dama, ki je imela s seboj tudi služkinjo. Služkinja je bila precej obilna in je bila ograjena s široko ruto. Dama si je dala razkazati mnogo vzorcev ženske in moške obleke, dalje svilen blago in odreke. Služkinji prodajalec so hoteli jemati blago s polje, vmes pa so se morali kaj-pak pobrigati tudi za druge kupce, ki se jih je nabiralo v trgovini vedno več. Dama se je od časa do časa obračala za svet na služkinjo, ki se je vsa radovedna pritiskala k prodajalnici mizi. Slednjica je dama kupila samo neko malenkost, nakar sta s služkinjo izginili iz trgovine, ne da bi se vzbujali pozornost. Tudi ni nihče opazil, da se je služkinja prijazne dan e med postankom v trgovini »zredila«
še za nekaj kilogramov. Ko pa sta bili drzni tatvici že kdove kje, je eden izmed prodajalcev ugotovil, da je zmanjkalo več metrov fine svile ter za celo obleko manufakturnega blaga, kar vse je najbrž spravila pod ruto služkinji, ki je sramljiva prijama dama. Odkodovan trgovci je tatvico takoj prijavil policiji in opisal tudi tatvici, ki ju pa še niso izsledili.

Na Viču je bilo snoci nekemu posestniku ukradenih 5 kosi. Prijatelj kokeše pečenke je vdril v kokešev kokešim zavil vrat kar na mestu. Pes čuvaj je sicer prišel na vso moč lajati, takoj ko je zavohal tat, a so domači tako trdno spali, da je mogel tat opraviti svoj posel nemoteno. Iz stanovanja solske upraviteljice Kristine Hafnerjeve v Ilirski ulici 8 je nekdo ukradel belgijsko brovning pištolo z orožnim listom vred, dalje 2 hranilni knjižici Ljudske posojilnice in nekaj drugih predmetov. Hafnerjeva je oškodovana za 3000 din.

Policija je včeraj zaprla 38-letno Frančiško B., doma iz okolice Cerknice, ki je beračila v Pokopalski ulici od hiše do hiše. Pri podjetni Frančiški so našli večji zavitek še mokrega perila, ki ga je nakradla kar tako mimogrede...

vem trgu okoli stolnice. Že sedaj stoji tam mnogo dreves, zadnje dni pred prazniki pa bo tam okoli gotovo pravcar gozdiček.

— Iz gledališča. Takol po praznikih bo nastopila v našem gledališču slavna ruska disouze Dela Lipinska. Večer ta priznane umetnice bo 28. decembra.

— Nov grob. Znani restavrador na Aleksandrovi cesti g. Anton Emeršič je po daljšem težkem bojuhanju preminul. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 20. decembra katoličani: Liberat

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Patrioti

Kino Ideal: 3 veseli kanonirji v penzionu

Kino Sloga: A migo

Kino Union: Ben Hur

Kino Moste: Živim kakor hočem in Črna soba

Kino Šiška: Svet klče

Slaviščno društvo predavanje prof. Marje Boršnik o Askercem socializmu in njegovi socialni pesmi ob 20. na drž. trgovski akademiji.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bavarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklešičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Isnad sita

Med našim pohlevnim ljudstvom prevladuje miselnost, da je vse prav in dobro, kar pride od zgoraj in vse zanič, kar živi in gara od spodaj. Suženjske metode je vtepla našemu vernemu ljudstvu v glavo stara Avstro-Ogrska, katere opričniki so krepko tlačali k tlom naše ljudstvo.

Ce se kaj dobro izteče, je vedno nagrajen, pohvaljen in odlikovan šef. Če pa je polomija, je tega kriv vedno le oni, ki gara in vleče pri mizi za vrati. Nagrade se dele zgornjim, ki žive v bogastvu in razkošju, k tlom pa tiče tiste, ki garajo kot stroji za plačo, s katero se ne da niti skromno živeti.

Oni dan je bilo v pisarni nekega velikega podjetja dela čez glavo. Pisarniško osebo je garalo vse dni daleč preko določenih dnevnih ur brezplačno, samo da bi bilo delo storjeno in šef zadovoljen.

Pa ti pride zapoved, da mora biti vse delo storjeno še pred določenim časom. Velik gospod je to sporočil merodajnemu. Merodajni je vzel v roke šefa odelčka, ta je nahljnil podrejenega uradnika. Ta je zvečer doma odmerjal ženo, žena pa je v svetl jezici preplela sinčka, sinček pa se je znesel nad domačim kužkom s tem, da ga je krepko brcnil v zadnjico. Pika.

Iz Celja

— e Nabiranje prispevkov za pomožno akcijo. Mestno poglavarstvo v Celju razglaja: Mestna občina celjska je ustanovila pomožno akcijo, da pomaga v tekoči zimi najbednejšim prebivalcem celjskega mesta s kurivom, obleko, perilom in obutvijo. V ta namen bo mestna občina zbirala danes, jutri in v sredo od 9. do 12. in od 14. do 18. po odposlancih odbora pomožne akcije s sodelovanjem prostovoljne gasilske in reševalne čete v Celju prostovoljne prispevke ro mestu. Pohira se obleka, perilo in obutev. Nabiranje se vrši s tovrstnim avtomobilom, ki bo staljal v ta namen pred hišami v mestu. Nošaji za prenos daril iz hiše do tovrstnega avtomobila so na razpolago. Poleg tega so za odajo daril postavljene stojnice na Trgu kralja Aleksandra, na Glavnem trgu, Dečkovem trgu in na Kralja Petra cesti. Nihče naj pri tej akciji ne izostane, saj ima gotovo vsakdo še kaj ponošene obleke, perila in obutve. Tudi vsak najmanjši dar je dobro došel. Obieko in obutvo izvolite oddati v očiščenem stanju in povezano.

— e Uvod v razumevanje glasbe. O tej zanimivi temi bo predaval dr. ob osmih na ljudskem vseučilišču v Celju skladatelj g. Lucijan Marija Škerjanc, profesor drž. konservatorija v Ljubljani. Na to predavanje opozarjamo vse ljubitelje glasbe.

— e Dve nesreči. Pred nekaj dnevi je padel 55letni dninar Jože Košir v Dramljah v napadu božastv s peči ter si zlomil več reber in poškodoval tudi levo ramo. V petek si je 54letni dninar Franc Čakš iz Zavadne pri Celju pri sekkanju drv odsekal desni kazalec. Ponasrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— e V celjski bolnici je umrla v petek 81-letna občinska reva Marija Zupanova iz Lopace pri Prevorju. V soboto je umrla na Bregu 21 pri Celju 78-letna zasebnica Marija Gajškova, roj. Izrišnikova.

POTEPUŠKI HUMOR

Dva poteputa si pripovedujeta veselo zgodbo iz svojega življenja. — Ali si hotel tudi ti postati pošten in koristen član človeške družbe? — vpraša prvi drugega.

— Kako da nisem hotel! — odgovori drugi. — Ko sem bil še deček, bi bil rad prodajal radijske aparate, pa sem imel smolo, da radio takrat še ni bil izumljen.

Ing. Janežič Leo sporoča v svojem in v imenu rodbine Niklsbacher ter ostalega sorodstva žalostno vest, da je umrla njegova ljubljena soproga, najboljša hčerka, sestra in tetka, gospa

MAGDA JANEŽIČ

roj. Niklsbacher

dne 20. t. m. ob 6. uri zjutraj po teški mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti jo sprejemo v torek, dne 21. decembra 1937, ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

BEČICIN, LJUBLJANA, dne 20. decembra 1937.

Oglase

za božično številko

»SLOVENSKEGA NARODA«

sprejema uprava do 23. t. m. do 6. ure zvečer — Mali oglasi beseda 0,50 par.

KINO IDEAL

PREMIERA!

PREMIERA!

FILM SMEHA, HUMORJA IN DUHOVITIH KOMIČNIH ZAPLETLJAJEV

3 veseli kanonirji v pensionatu

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

DNEVNE VESTI

— Kongres Zveze godbenikov. Včeraj se je pričel v Zagrebu kongres Zveze godbenikov, ki mu prisostvujejo delegati iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Iz Ljubljane sta odstopovala na kongres gg. Trost in Pestotnik. Kongres je otvoril in vodil predsednik skladatelja Fran Lhotka, potem so pa poročali delegati vseh treh podvez. Predsednik Lhotka je odločil svoje mesto in za novega predsednika je bil izvoljen Dragotin Arany iz Zagreba. Kongres je bil zaključen danes dopoldne.

— Prva nedelja za smučarje. Včeraj je bila prva nedelja v letošnji zimski sezoni, ko so prišli smučarji v planinah in na Gorenjskem tudi ob vznožje planin na svoj račun. Južno vreme je popuščalo že v petek, v soboto je postalo hladneje, v noči od sobote na nedeljo je zapadlo nekaj novega snega, obenem je pa pritisnil na Gorenjskem mraz, da je bil sneg suh. V soboto se je odpeljalo na Gorenjsko precej smučarjev, vendar pa še ni kazalo, da se je pričela sezona smučanja, ker mnogi še ne verjamejo, da bi bila smuka v planinah ugodna. Smučarji se so pa tudi zagrebški smučarji in sicer kar na Sliemenu, kjer imajo okrog 30 cm snega. Drugod v okolici Zagreba snega sploh ni.

KINO SLOGA

Vesela in zabavna komedija

AMIGO

V glavni vlogi: Lawrence Tibbett, najboljši bariton sveta

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Poroka. Včeraj sta se poročila g. ing Adolf Morgel, in gđc. Breda Tavčar, hčerka g. ing. Karla Tavčarja, šum. nadsvetnika v Ljubljani. Obilo sreče!

— XIII. Vinski sejem in razstava v Ivanj. Kovič 20. januarja 1938.

— Nova grobova. Včeraj je umrl v Ljubljani znani odvetnik in deželni sodni svetnik v pokoju g. dr. Viktor Ahazhizh, oče odvetnice g. dr. Grossmannove in tasta odvetnika dr. Vladimira Grossmanna. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znan in priljubljen. Bil je še čil in krepak, tako da bi človek ne mislil, da ga bo bolezen tako hitro pobrala. Poleg težko prizadetih svojcev žaluje za njim tudi mnogo prijateljev in znancev, ki ga bodo ohranili v najlepšem spominu. Pogreb bo jutri ob 15.30 iz mrtvaške veže splošne bolnišnice. — Davi je umrla v Ljubljani ga. Magda Janežič-Loj. Njegovemu soproga inženirja g. Lea Janežiča. Ugodno družino je zadel z njeno smrtjo hud udarec, ki ga bo težko prebolela. Pogreb bo jutri ob 14. izpred mlinske veže splošne bolnišnice. Pokojnikova blaga spomin, težko prizadetim svojim našim iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo hladno vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 12, v Skoplju 10, v Beogradu 7, v Zagrebu 4, v Sarajevu 3, v Ljubljani 2.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.1, temperatura je znašala -2.5.

— Trikrat okradena. Posestnica Slava Austin, stanujoča na Poljanah pri St. Vidu, je prijavila, da ji je bila v noči na soboto ukradena izpred stanovanja nova kopalna kad, včeraj pa samokolnica, in vreča reje. Austinova je oškodovana za okrog 400 din.

— Zaradi kraje konj prišel ob nogo. Svoji so prepeljali v splošno bolnico mladšega cigana, ki je imel po streli z drobnoljno nogo. Cigana, čigar ime še ni znano, so pripeljali iz okolice St. Vidu pri Stični. Pokodovanec je z drugimi cigani vred kradel konje, pa so jih zalogi orožniki. Cigani so se postavili orožnikom v bran in orožniki so streljali. Krogla je mladšemu ciganu pogodila v nogo in mu zdrobila kost. V bolnici so mu morali nogo odrezati.

— Ožgano dete. Iz Brezji pri Dobrovi so včeraj pripeljali v bolnico pol leta starega Filipa Brezovarja, ki ima hude opekline po glavi in po nožicah. Mati je včeraj položila dete na zakurjeno peč. Peč pa ima najbrž večje razpoke, zato se je vnela otroku oblekna in je tako malo manjkalo, da ni dete popolnoma zgorelo.

— V pijanosti ubil sosedo. Pri Cupriji je v petek Radislav Mitič v pijanosti ubil svojega sosedo Borivoja Milankoviča. Mitič se je peljal s konjem domov in Milankovič je hotel pristiati pa mu ni pustil. Zato je udaril Milankoviča njegovega konja s palico. Sosedu sta se spila. Med prepriom je Mitič potegnil nož in zasadel Milankoviča v prsi, da je obležal mrtve.

— Našim naročnikom toplo priporočamo D. Ravljeno zbirko črtic, novel in satir, ki je pravkar izšla pod naslovom »Zgodbe brez groze«. Naroča se pri založbi »Cesta« v Ljubljani, Knafljeva ulica 5 in velja brošura izvod s poštnino samo 11 din, v celo platno vezan pa s poštnino 16.— din.

LJUBOSUMEN MOŽ

Skozi okence morskega svetilnika pogleda čuvajeva žena in pravi na hodu sedemu, vsemu izčrpanemu brodolomcu: — Ne morem vam odpustiti, dokler se ne vrne moj mož. On je namreč strašno ljubosumen.

Iz Ljubljane

— Iz Proslava 15-letnice uredniškega dela univ. prof. dr. Rudolfa Sajovice. V soboto zvečer so naši pravniški slovesno proslavili 15-letnico uredniškega dela oddelka našega pravnikarja dr. Rudolfa Sajovice. Na banketu, ki so ga priredili njemu na čast, so se zbrali najodličnejši predstavniki naše javnosti. Slavlje je otvoril univ. prof. dr. Dolenc, ki je pozdravil zastopnike oblasti in organizacij, nato so pa orisali slavljenčevu delo pri »Slovenskem Pravniku« po vrsti univ. docent dr. Furlan, odvetnik dr. Skaberne, ban. dr. Natlačen, predsednik apelacije dr. Golia, rektor univerze dr. Kušej, višji državni tožilec dr. Krvina, predsednik odvetniške zbornice dr. Zirovnik, notar dr. Grašič, Končno je dr. Dolenc slavljenca izročil krasno spominsko knjigo. G. dr. Sajovic se je za izraze pozornosti in simpatije prisrčno zahvalil. Slavljenca tudi naše prisrčne žetstike!

RAZSTAVA SPLITSKIH PREPROG
v »Zvezdi« od 14. do 21. decembra 1937.

— Iz Brinjevece Kranjski lit. Din 32.—, »Lovšine, Gradisce 13.

— Na dan stoletnice rojstva skladatelja Antona Forsterja se je vršil v cerkvi križevniškega viteškega reda davi slovesni Requiem. Zdržena pevska zborova se, Jožeta in Križank sta pela Rekvijem skladatelja Rihovskega. Premirlov Gradulac in skvence ter Libero Stadlerja-Polcerja. Petje je spremljal hvalavredno ljubljanski godalni kvartet (gg. Pfeifer, Stančič, Sušteršič, Müller) in drugi godbeniki. Zbor — davi maloštevilni — je blagorodno glasno in vložke pel z veliko pietetjo v spomin pokojnega skladatelja. Zelo lepo je, da sta njegova učenca, g. Anton Lavrič in njegova soproga ga. Lavričeva počastila spomin svojega učitelja. Zadušnici so poleg občinstva prisostvovali sinova pok. skladatelja gg. prof. Jaroslav Forster, dr. Vladimir Forster in ga. Mankovičeva ter ostali sorodniki. Izmed naših glasbenikov je bil navzoč skladatelj Zorko Prelovec.

— Iz Nabiralna akcija brezposelnih kovinarjev, ki so bili zaposleni v strojništvo, nah. bo kmalu končana. Nabiranje na pole je končano, pač pa se pričakuje nekaj pripevkov od podjetij, ki bodo še sklepala o prošnji nabiralcev. Nabrali so okrog 16.000 din. Za 8.117 din so kupili 2.805 kg rženice moka, ostali denar so pa razdelili v gotovini. Obdarovanih je bilo skupno 174 delavcev. Družinski redniki so prsteli po 18 kg moka in po 30 din samei na 9 kg moka in po 20 din. Nabrali so tudi nekaj živil, predvsem specerijskega blaga, ki so jih tudi razdelili po primeru kluba. Med darovalci se je našel izkazala Mestna hranilnica ljubljanska, ki je darovala 3.000 din. Trboveljska premokoparna družba je dala 1000 din. Nova založba 500, tverika Sarabon 300, Schneider, škofia Loka 300 in Ljubljanska kreditna banka 200 din. Tverika E. Popovič je darovala večjo količino mesnih odrezkov.

— Iz Prezeta reva. V našem uredništvu se je danes zgledala brezposelnost delavca, ki ima tudi brezposelnost moža, mati 4 nedoraslih otrok. Majka Hadjarjeva stanuje v mestni jami ob Vodovodni cesti 23 in po tožila je o svoji strašni revščini. Posebno težko prizadeto se je čutila včeraj ob priliki razdeljevanja daril, ki so jih zbirale različne karitativne organizacije in jih razdeljevale med reveže severnega dela mesta pri cerkvi Sv. Krištofa. Z oblača, obutvijo in jestvinami je bilo obdarovanih lepo število revežev, izmed katerih imajo mnogi vendar nekaj dohodkov, dočim ona ni dobila ničesar, čeprav je »podpora najbolj potrebna. Apeliramo na usmiljena srca, da se usmilijo tudi to reve.

— Iz Plemenito darilo. Na naš blazek »Dajte mu delo, ki smo ga objavili v soboto, se je odzval znani ljubljanski trgovec g. Bogomir Motih na Vošnjakovem trgu, ki nam je za ulogo družino Miha Aljačiča v Kosezah 80 poslal nakaznico za večjo količino živil, ki jih pri njem dobi Aljačič brezplačno, poleg tega pa je siromaku daroval tudi 50 din v gotovini. Posnemajta plemenitega darovalca in spomnita se v božičnih dnehi tudi bližnjih, ki trpe lakoto in pomanjkanje.

— Iz Zborovski koncert namenjen dijakom ljubljanskih srednjih in meštanskih šol bo jutri v torek, dne 21. t. m., ob 7. uri zv. v veliki Filharmonični dvorani. Koncert priredi Akademski pevski zbor in izvaja vse umetne zbornice in narodne pesmi v priredbi za moški zbor, katere je pel na svojem zadnjem koncertu v veliki unionški dvorani. Prodaja vstopnic je v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— Iz V smrt zaradi brezposelnosti. Ko je etopil včeraj dorodno vpkokojni železničar France S-dovnik, stanujoči v Potiški ulici 19, v sobo svojega sina Alfonza, je našel sin na postelji pokritega čez glavo. Ker je v sobi močno dihalo po lirozu, je takoj zastlil nesrečo in res. ko je sin odkril, je videl, da ima pred seboj mrtica. Oč je takoj pozval domače, pakar je etopil na stražnico.

in prijavil samomor. V Podjunske ulice je prišla komisija, v kateri sta bila policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Kette. Zdravnik je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi zastrupljenja z lirozo. Komisija je našla tudi list papirja, na katerem je Alfonz napisal, da gre v smrt zaradi brezposelnosti. Pokojnik je bil izčen ključavničar ter je bil star šele 25 let. Na prošnjo staršev je dovolila komisija, da so položili truplo na mrtvaški oter v domači hiši.

— Iz Ljuzka in Julka izročeni sodišču. Dvzni vlomniki Ljuzko in Julko, ki ju je policija zasledila po vlonu na Rosljevi cesti, so izročili sodišču. Obe sta priznala nad 13 vlonov in tatvin, ki sta jih največ zagrešili po šolskih poslopih v Ljubljani. V njunem akvilišču pod kozolecem v Sp. Hrušici so zaplenili policijski organi več plaščev, pa tudi nekaj moške obleke, Plašči so povečinioma last okradenih dijakov in so jim bili vrnjeni.

— Iz Sumljivi predavatelji. V ljubljanski samostan se je te dni zlagal neki berlinski Nemec, ki se je izdal za imenitnega predavatelja. Hotel je najbrž govoriti o razmerah v Nemčiji s posebnim ozirom na praznjanje vere, a se je zajezel samostanskim tratom sumljiv in so ga končno izročili policiji, ki mu izprašuje vest.

— Iz Sv. maša zadušnica za pok. Elizabeto Mikuš, ki bo brala v sredo, dne 22. XII. t. l. v frančiškanski cerkvi.

— Iz Rodbina dr. Vrhunčeva je darovala potrebne dijakom din 150 kot božično in novoletno darilo.

Službena vremenska poročila

po stanju z dne 20. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: —7, pooblačeno, mirno, pršič, 105 cm.
Kranjska gora, 810 m: —8, barometer se dviga, pooblačeno, mirno, pršič, 90 cm.
Vršič, Erjavčeva koča, 1501 m: pršič, 160.
Bohinjska Bistrica, 510 m: —5, mirno, pršič, 50 cm.
Kurešček, 725 m: —3, mirno, pršič, 50 cm.
Polzevo, 720 m: —3, mirno, pooblačeno, pršič, 25 km.
Hotel Pokljuka: —8, jasno, 20 pršiča na 110 podlagi.

Iz Radeč

— Razširitev ceste. Zadnjič smo omenili potrebo po razširitvi ceste od Likonove gostilne do mostninarjevega vrta, kar bi bilo nujno potrebno glede na velik promet. Poročali smo, da se je novi lastnik obvezal podreti staro poslopje, ki ovira promet in zaradi katerega je tam najhjen ovinek. To poročilo v toliko izpolnjujemo, da lastnik sam ni lega dolžan podreti, temveč tisti, ki si želi imeti ta prostor — v tem primeru cestni odbor na svoje lastne stroške. — Upamo, da se bo za zadevo prav resno zavzel cestni odbor in pa mestna občina, da bi dobilo naše mesto lepo široko cesto, ki bo gotovo napravila doter vti na tujca.

— Cestna ograja. Na ozki cesti pred gostilno Likon je odlomljen betonski steber cestne ograje nad Savo in je nevarnost, da se zgodi tu nesreča. Prosimo člana cestnega odbora in občinsko upravo, da si to ogledata in poskrbita, da bo steber čim prej popravljen.

— Osebná sprememba. Iz Radovljice je doletel tuk. sodišču uradniški pripravnik g. Lovrenčič Anton, kateremu želimo, da bi se pri nas dobro počutil.

Iz Litije

— Roparski napadalec iz Velike Kostrevnice je pri Pišku v Veliki Kostrevnici so porzrtovvalni litijski orožniki že razjasnili. Enega udeleženca Jakopina Toneta so aretirali v dolini Sopot, njegov pajdas Tone Valentinčič pa je srečno ušel v gozd. Kakor kažejo sledi, se je Valentinčič umaknil proti kočevskim gozdom. Jakopina so vodili v ljubljanske sodne zapore. Pri zaslišanju je izjavil, da je napad v Veliki Kostrevnici snoval Valentinčič. Ta je doma iz Kresniških poljan in mu je šmarska dolina dobro znana. Za pobegetim roparjem je izdana tiralica. Ko bo izsleden, se bo odvalil ljudem težak kamen z ramen.

— Otroški vrtec v kleti. Občutno je pomanjkanje prostorov na tukajšnji ljudski šoli. Vse sobe so stalno zasedene dopoldne, popoldne, pa tudi zvečer. Otroški vrtec pa je nameščen celo v kleti. Zavarilja gđ. Semen Pita je priredila v svoji kletni učilnici obdarjena krajevni prireditel. Deca je bila obdarjena, krajevni školski odbor pa je naklonil najmlajšim Litljanom večji znesek za izpolnitev inventarja in igrar. Ljudski mladinski prireditvi so prisostvovali tudi mnogi starši, ki so bili soglasni v pohvali, da je skrbna vrtnarica gđ. Semenova priredila mali deci solnčen dan.

8 filmskega platna

— Kino Matica: Patrioti. Ni potrebno, da je film že zaradi tega slab, ker je v njem kaka tendenca, n. pr. nacionalna, socialna, verska, kapitalistična itd. Ruski film »Pastir Kostja« je film s socialno tendenco, pa je kljub temu filmska umetnina. V Nemčiji ima celotna produkcija v literaturi, v likovni umetnosti in celo v znanosti nacionalno tendenco v smislu idej narodnega socializma. In tako je tudi v nemškem filmu, ki je v primeri s filmi drugih narodov močno padel v umetniškem pogledu, ker so Nemci izgnali vse dobre režiserje in igralce, ki so bili židje. Arijski ta hitlerjevski umetniški naračaj pa išče nove oblike in je še v porodnih krčih. V »Patrioti« igra glavno vlogo Wiemann, ki je dober igralec, njegova partnerica Baarova je pa bolj slaba igralka. Le po svoji zunanosti je zelo prikupna. Za naš okus je prikazano smešenje Francozov med svetovno vojno zelo neukusno. Režijsko je film slab. Režiser se ni prizadeval ustvariti umetnino, temveč mu je režijo vodila propaganda in tendenčni misel. Razen nekaj lepih ljubezenskih prizorov in plesnih nastopov v varietej, ni v filmu ničesar vrednega. Svet artistov je prikazan celo diletanško. Nemci v vlogah Francozov so skoraj nemogoči. Tedenen in propagandni film torej, ki povzdi morda sodobnega povprečnega Nemca v sedma nebesa, na sebi pa kot film je pa za naš okus in našo miselnost pod povprečnim nivojem.

— Kino Union: Ben-Hur. Za Ljubljano poseben dogodek, ker je nem film, saj smo že poznali, kakšno so bili nem filmi. Človek se zlepa ne najde pri tem filmu, čaka in čaka, da bo kdo spregovoril, pa čaka zaman. Po tolikih letih zvočnega filma, je gledanje nemega filma skoraj mučno, kakor je mučno, ako gledaš in se skušaš sporazumeti z mutcem. S tem, da so igralci in režiser uveljavili v zvočnem filmu novo dimenzijo govora, je film napredoval za več kot sto odstotkov, kar uvidiš prav živo pri gledanju tega nemega filma. Igralci si pomagajo predvsem s krztajami, kar se nam zdi v najbolj napetih in dramatičnih prizorih smešno, režiser si pomaga s prostornimi skimi in časovnimi efekti, katerih se zvočni film močno izogiba, kar izrablja predvsem glasovno efekta. Ramon Navarro je bil tedaj zvezda nemega filma, ko je nastal »Ben-Hur«. Ves svet je občudoval njegovo igrar, danes se nam zdi v večini prizorih neme igre skoraj diletant. Za današnji okus so še nekako sprejemljivi edinele prizori z množicami. Mnogo je tudi prizorov, ob katerih se nasmehneš, kakor se nasmehneš svojim stariim fotografijam.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 20. decembra: Pesem s ceste.
Red A
Torek, 21. decembra: zaprto
Sreda, 22. decembra: Svedrovci. (Fric-frac). Premiera. Premierski abonma
Četrtek, 23. decembra: Simkovi. Red C
Petek, 24. decembra: zaprto.

— Premiera komedije »Svedrovci« bo v sredo za premierski abonma. To je delo sodobnega komediografa Bourdeta, ki uživa kot uspešen in mnogo igran dramatik najboljši sloves. Njegova dela se igrarja na vseh evropskih odrih. »Svedrovci« se ime-

KINO MATICA 21-24

Lida Baarova in Mathias Wieman
v velikem vojnem velefilmu

PATRIJOTI

Najnovejši žurnal: Zavzetje Šanghaja — Predigra Popaj: »Ljubezen na telefon« in Honolulu

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

nujejo v originalu »Fric-frac« kar pomeni v francoskem vlomiteljskem žargonu »vlomček«. To je v resnici tudi jedro, okrog katerega se plete dejanje. Snov je prav za prav zanimiva prikazana, dejanje nas seznani z originalnimi vlomilskimi tipi. Prevod Cirila Kosmaka podaja posrečeno vlomiljski žargon. Delo je zrežiral in insceniral ing. Stupica. Zasedbo vlog javimo jutri.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 20. decembra: zaprto
Torek, 21. decembra: Vesela vdova. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Gostuje ga. Zlata Gjunganec.
Sreda, 22. decembra: Prodana nevesta. Red Sreda. Gostovanje Josipa Križaja.
Četrtek, 23. decembra: Jevgenij Onegin. Premiera. Premierski abonma
Petek, 24. decembra: zaprto.

— Ga. Zlata Gjunganec-Gavella gostuje še jutri v torek 21. t. m. v Leharjevi opereti »Vesela vdova«. Ta opereta je že desetletja eno izmed najbolj priljubljenih del svojega žanra in ga Zlata Gjunganec je ponovno nastopila v glavni vlogi z največjim uspehom. Predstava je izven abonmaja in velja jo znižane operne cene.

Čajkovskega opera »Evgenij Onegin« spada prav gotovo med najbolj popularne opere slovanskega in evropskega repertoarja sploh. Prvotno je bila ta opera vprijetorjena leta 1879 na konservatoriju v Moskvi, prva njena gledališka predstava pa je bila 23. januarja 1881 v Velikem teatru v Moskvi. Libreto je napisan po romanu v verzih »Onegin«, ki ga je napisal nemrtni Puškin. Premiera bo letos v četrtek, dne 23. t. m. za premierski abonma.

Z Brezovice

Popravek, priobčen v »Slov. Narod« št. 282 11. t. m. in podpisar ob g. šolskega upravitelja v Notranjih gorah (Blaž: Srečo F. Kristan), ničesar ne spremeni n. dejstvu, da se v naši vasi ob državnih praznikih v cerkvi ne poje državna himna, kar večina naprednih občanov zelo obsaja, tem bolj, ker bi smeli upravičeno pričakovati od šol. upravitelja, ki je rezervni oficir, da bi kot organizist uvedel in uveljavil petje drž. himne po maši, česar mu tudi nihče ne more ubraniti. V štari Avstriji je bilo v tem pogledu drugače. Proslava drž. praznika v šoli se je vršila po zadnji odredbi šolske oblasti kot običajno vsako leto, a vsačani smo po lastnem narebju in iz lastne volje priredili našo vsakoletno proslavo. Naj g. upravitelj v morebitnem drugem popravku sporoči, kako se je v šoli pela drž. himna in koliko navzočih vaščanov je dalo šolski proslavi značaj javne prireditve.

Krmite uboge ptičke!

Brez posebnega obvestila.

Sporočamo žalostno vest, da je danes umrl naš dobi soprogo, oče, stari oče, tast, brat in stric

dr. Viktor Ahazhizh

odvetnik in deželni sodni svetnik v pokoju

Pogreb bo iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu v torek, dne 21. t. m. ob pol 16. uri.
Prosimo tinea sožalja.

LJUBLJANA, dne 19. decembra 1937.

Žalujoči ostali

MALI OGLASI

Beseda 50 par davek posebej Preklicni izjave oeseda Din 1.—, davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

BAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 4 Din

Sveže najfinije norveško

ribje olje

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se pripravijo bledim in slabotnim osebam

NAJROBISI TRBOVELJSKI

brez prahu, AOKS SUHA DRVA

L. POGAČNIK

Bohinjska 5 — Telefon 20-59 24 t.

NOVI MODELI

Zimske suknje, neprimorljive Hubertus plašč, obleke, perito L. t. d. prodajamo še vedno z znatnim popustom

PRESKER

Sv. Petra cesta

KLIŠEJE

ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 4 Din

PARNO LOKOMOBIL

najmanj 60 HP normalne zmogljivosti kupim. Prepise papirjev o kotlu pošljite na Simon Weisz, Sombor. 2905

PRODAM

Perutnina

pitana, zaklana: purani, gosi, race, kapuni. Štarska jabolka, jasje in med, vse po najnižjih cenah. Prednaročila telefon 21-05.

Kmetijska družba

Novi trg 3

FINO SUNKO, NAREZEK, sardine, sir in fina vina v steklenicah dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ul. 8, za škofijo. 2911

Ure, zlatnino, juvele

za Božič najugodnejše pri

B. RANGUS, zlatar

KRANJ

V naše hiše za naš denar

Le naše res domače praške

ADRIA

še ena zlata nedelja

Ce bi presoiali včerajšnje nedeljo po prometu na ulicah, bi morda mislili, da je bila res zlata

Ljubljana, 20. decembra
Zlate nedelje so potrebne vsaj zaradi izuzije. Bolj potrebne so seveda vsaj zaradi samega gospodarstva; potrebne so zaradi trgovine in še nešteti drugih gospodarskih panog, z zastavljalnicami vred. O tem ni treba izgovarjati besed: vpliv zlate nedelje na vse javno življenje je dovolj očiten in posebno globok — v žepih. Brez zlate nedelje bi božič izgubil celo mnogo svoje poezije, odnosno vsa podlaga božične poezije, ki se začneja in konča z zavžitji ter njihovim vsebino.
Dovolite, da tudi ob tej priliki rabimo primeri, ki je dandanes tako pogosta, da je tudi zlata nedelja nekakšen barometer, ki napoveduje, kakšen bo božič. Toda ne le zgolj gospodarski barometer, temveč časovni, ki kaže ali si lahko obetamo kaj prida od božične poezije ali ne.
Ce bi presoiali včerajšnje nedeljo samo po prometu na ulicah, bi morda sklepali, da je bila v resnici zlata. Na ljubljanskih ulicah je živahno samo na zlato nedeljo, med tem ko mesčani pušajo vse druge nedelje v letu v uporabo deželanov. Toda včeraj so imeli razen meščanov v mestu še posebno mnogo opravkov deželani, mnogo več kakor navadne nedelje. Zdi se celo, da so včerajšnje nedelje v Ljubljani kmetje bolj pozlatili kakor Ljubljancani.
Vendar se je včeraj pretakalo po Ljubljani mnogo premalo zlata, da bi lahko govorili o zlati nedelji. Tako vsaj govorijo trgovci. Pravi, da so dopoldne meščani zelo malo kupovali, ker so kakor navadno spali, popoldne pa so opravljali druge nedeljske dolžnosti — meščali blato na sprehodih v Tičevlju. V resnici je bilo dopoldne v nekaterih trgovinah še precej prometa, popoldne je pa zavladalo skoraj popolno mrtvilo. Vendar je vladalo vsaj veliko zanimanje za izložbe. Kdo bi se ne zanimal za bogastvo tega sveta, ko je razprostrto tako pred ljudmi, kakor je bilo pred Kristusom, ko ga je izkušal peklenček? Ljudje so veliki idealisti, ker ne podležijo tolikšnim izkušnjam. Samo po sebi se razume, da trgovci ne smemo kljub tako vabljivim izlo-

bam uvrščati med izkušnjavce. Ce naj kaj pripomnimo k božičnim izložbam, je treba samo reči, da so skoraj nadzemske praznične, skoraj prelepe za materijaliste, ki upajo prestopiti prag trgovine. Vse blago je razstavljeno v znamenju božične poezije; tako lahko vidite v nekaterih izložbah na slehernem kosu »intimnega« perila smrekovo vejico. Vidite, prav v tem je vsa umetnost sezonske kupčije. Človek bi se sicer ne ustavil pred izložbo, kjer je razstavljeno samo takšno »banalno« blago; zdaj se pa moraš, ko je vsa banalnost odpravljena s smrekovo vejico, ki je zataknjena za steznikom ali spodnjimi hlačami. Zdaj vlada povsod sama poezija.
Morda vas zanima, kaj so ljudje včeraj najbolj kupovali. Bili so skromni. Ce hočete komu kaj podariti, morate biti tudi skromen, zato so včeraj ljudje najbolj kupovali papirnata voščila. Nihče jim pa tudi ne more očitati, da niso bili skromni proti sebi. Najmanj so kupovali blago za obleke. To si pa nekateri razlagajo s tem, da je zdaj že prepozno, ker bi obleke ne bile gotove do praznikov. Baje imajo krojači precej dela in tudi šivilje delajo tu in tam noč in dan. Sicer nam je zadnja leta prešlo v kri, da neprestano vzdihujemo nad slabimi časi, a s tem ni rečeno, da najbolj tožijo tisti, ki ne praznujejo nobenega praznika; tudi letošnji božič bodo praznovali v velikem slogu prav ljudje, ki jim vzdihovanje nad slabimi časi najbolj nese. Ni jih sicer mnogo, vendar toliko, da so morale biti včeraj trgovine odprte zaradi njih in ne le zaradi tradicije.
Včeraj smo se lahko prepričali, da so mnogi mesčani uvedli gospodarsko diktaturo v gospodinjstvu zaradi božiča. Prav za prav so napravile »državni udare« gospodinj. Zato ni bilo gneče v lokali, v kavarnah in drugih zabaviščih. Gospodinj varčujejo na trgu pri siehrih pari, zato je prav, da so začele varčevati tudi pri nedeljskih zabavah. Vsako diktaturo je treba hvaliti, to pa, ki je v ženskih rokah, še posebno.

Vsak drugi bi se bil prestrašil Cromvella, ki ni poznal nobenega usmiljenja in je najstrožje kaznoval ljudi tudi za najmanjše prestopke. Withe si je pa znal pomagati iz zadrega. Hitro je vstal in se obrnil proti črni k svojemu gospodarju rekoč: »O, gospod, zaščitnik Velike Britanije pomagajte mi s svojo vplivno besedo, da mi bo vaša hči odstopila svojo komornico, za kar sem jo ta hip prosil na kolenuh. Do ušes sem namreč zaljubljen v njo.«
Cromvell je bil že pripravljen nahlutiti

predrežja, toda po njegovih besedah se je hudomušno nasmehnil — »Naj bo, — je dejal, — odpustim vam in zgodi se vaša volja. Obvestite o moji odločitvi komornico in kaplana Smitha, ki vaju mora še danes poročiti.« Zborovodja in Cromvella hči tega nista seveda bila vesela, ker sta vedela, da mora biti Cromvella volja izpolnjena. Toda za zborovodjo je bil ta izhod iz kočljivega položaja še vedno boljši od ječe, ki bi ji sicer gotovo ne bil ušel.

som na ljudstvo in 15.000 ugodnih državljano je prišlo manifestirat za to, da bi si bodoči cesar svobodno izbral ženo. Tako je prišlo v januarju 1924 do poroke, s katero se je prvič srečno končala na stopnicah japonskega cesarskega prestola ljubavni roman, Hirohito je prinesel na japonski cesarski dvor tudi nekatere zapadne običaje in v zahodni način življenja. Ni pa mogel z njimi dalje od najtesnejših sten svojega zasebnega življenja. V očeh japonske javnosti je ostal polbog, sin sonca, teoretično gospodar vsega japonskega premoženja. Zato je malo verjetno, da bi izpolnil Rooseveltovo zahtevo, tudi če bi osebnost hotel to storiti.

Borba za Hirohitovo obličje

Ugoditi Rooseveltovi zahtevi bi pomenilo za Japonsko največje ponižanje

Japonskemu cesarju pripadajoči naslov mikado pomeni visoka vrata. V Evropi je prišel splošno v rabo, na Japonskem ga pa rabijo samo v pesniškem jeziku. Drugače se imenuje japonski cesar tenno. On je svet in nedotakljiv, po verskem prepričanju vteleseno božanstvo. Ustavno je vrhovni poveljnik vojske in mornarice, on postavlja in odstavlja ministre, napoveduje vojno in sklepa mir ter mednarodne pogodbe, podeljuje plemiške naslove in amnestijo v sporazumu s parlamentom uveljavlja zakonodajno moč, ki v polni meri preide nanj, kadar parlament ne zaseda. Idealno rečeno je vsa Japonska njegova, pa tudi sicer je njegovo zasebno premoženje ogromno. Sedanjega cesarja Hirohito je od zedinjenja Japonske v vrsti cesarjev 124. V gospodarskem pogledu spominja na zadnjega španskega kralja Alfonza. Samo njegova posestva so vredna v našem denarju nad tri milijarde. Razen tega pa je udeležen še pri mnogih velikih podjetjih, kjer ima v našem denarju nad polmiliardo milijardo kapitala. On je delničar bank, prometnih družb in lastnik mnogih hotelov. Tako spada med najbogatejše Japonce.

rika zahteva osebno mikadovo opravičilo, kar bi pomenilo za Japonsko največje možno ponižanje, za zapad pa obnovitev prestiža. Mikado, vteleseno božanstvo, sin sonca, naj bi se sklonil pred demokratičnim prezidentom. To pomeni izgubiti obličje, ki se cenj na Daljnem vzhodu bolj od življenja. Ponižani ali zatirani Japonec, ki ne more drugače doseči zadoščenja, si konča življenje pred vrati ali pred očmi tistega, ki je to zakrivil. S tem ga za vedno poniža v očeh javnosti. To je najstrašnejša osveta kar jih pozna Daljni vzhod.

Ze iz tega lahko spoznamo dalekosežnost Rooseveltove zahteve. Vedeti moramo tudi, kaj pomeni cesar na Japonskem. Nikjer na svetu niso častili in ne časte vladarja tako, kakor v deželi vzhajajočega sonca. Niti faraoni v Egiptu niso bili med ljudstvom tako v častih. Japonec le redko izgovore njegovo ime, če se pojavi v novinah, mora biti natiskano s posebnimi črkami, da se že od daleč spozna razlika. Na tisoče ljudi stoji v gostih spalnih ob cestah, koder se vozi cesar iz svoje velike krasne palače, kar se pa zgodi le redko. In ves spalir poklekne pred njegovo kočijo, nihče si ne upa dvigniti proti njemu oči. Nihče ne sme biti ob cesti višje od cesarjeve postave, da bi ga ne zasenčil, vse delo se ustavi, vsa okna morajo biti zaprta in nihče ne sme gledati cesarjevega spreveda z viska. Japonski cesar nikoli javno ne poseže v politiko, čeprav so silnice vsa važnejša posvetovanja pri njem in čeprav njegovi zaupniki vsak dan informirajo o važnih zadevah. Zato izražajo v Tokiju bojazni, da bi japonska armada na azijski celini odrekla cesarju pokorščino in ga prisilila k odstopu, če že ne k samomoru, če bi s ponižanjem izgubil svoje obličje.

Pri vsem tem je pa 36-letni Hirohito vladar resnično modernih nazorov in če molči za stenami svoje palače, je to bolj zato, ker je navadna lutka v rokah vodij vsemočnejše vojske stranke, nego da bi odobral politiko vojaških krogov. Malo je verjetno, da bi bil navdušen za prizadevanje vrniti z bajoneti in osvajalske slavo Japonsko samurajskemu feudalizmu, kar je cilj vojaške stranke. Saj je cesar sam prvi prekršil njene stroge prepovedi. Hirohito je bil prvi prestolonaslednik, ki si je navzlic

Ljubezen kneza Radziwilla

Bivša strežnica kneza Radziwilla, ki ima velike sličnosti s sorodniki zaradi nameravane poroke z gospo Suchestovo, Mary Atkinsonovo, si je te dni končala v nekem londonskem hotelu življenje. Kaj jo je poglavo v smrt, ni znano. Zelo verjetno je pa, da je njen samomor v tesni zvezi z dogodki okrog kneza, kajti v njegovem procesu naj bi bila zaslišana Atkinsonova kot prič. S knezom se je seznanila leta 1929, ko mu je stregla v Biarritzu. Ko je zdravel, je odpotovala z njim na Poljsko v Antonin, kjer ima knez lep grad. Atkinsonova je spremljala kneza še dvakrat na potovanju v inozemstvo, odkoder se je zopet vrnila.

Od začetka leta 1932 je vladala v gradu prav za prav sama, toda služinčad jo je sovražila. Letos v marcu je morala zapustiti Poljsko, ker ni dobila dovoljenja bivati tam. Hotela je dobiti poljsko državljanstvo tako, da bi se poročila s Poljakom, pa ni nobenega našla, ker je stara že 53 let. Od-potovala je torej v London z bogato knezovo odkodnino. Kneza pa išče zdaj policija, ker ni prišel k sodišču v Ostravi, kjer je vložila njegova rodbina tožbo, da bi sodišče kneza preklekalo in bi mu tako onemogočilo nameravani zakon, s katerim bi izgubila rodbina znatno premoženje. Knez je pa raje odpotoval v inozemstvo.

Mamut bo prepeljan v Leningrad

Poročali smo že, da so našli Rusi na Vranglovo otoku dobro ohranjenega zmuznjene mamuta. Načelnik Vranglovega otoka Petrov je poslal glavni upravi Se-verne morske poti radijsko brzojavko, v kateri sporoča nove podatke o tej važni najdbi. Mamuta so odkopali v tundri, kjer je vse naokrog pokrito s tundrskim mahom in sicer 6 m od obale Čuhotskega morja. Njegovo telo je bilo pol metra nad površino zemlje, noge so bile napol upognjene. Mamut je dolg 6 m, hobot sam 3 m, dlaka je pa dolga 8 cm. Glavo, noge in del hobotja ima nekoliko poškodovane, vse drugo je pa nedotaknjeno. Na otoku so našli tudi mnogo mamutovih oklov in sicer kar na površini zemlje. Vse kaže, da je na Vranglovo otoku še več dobro ohranjenih mamutov.

Akademik A. Borisjak je po prečitjanju te brezčilne brzojavke izjavil, da bodo služili ti podatki kot dragoceno gradivo za načrt posebne ekspedicije na Vranglov otok. Če pojde vse po sreči, bo prepeljan mamut v Leningrad, tak, kakršnega so našli.

Krokodil v mestu

Velika senzacija je bil v Singapur oni dan razburljiv lov na krokodila v singapurskem predmestju. Nasproti singapurskega letališča je močvirje in iz njega je prilezel krokodil do periferije mesta. To je bila skoraj že legendarna zverina. Pred dobrim pol letom je videl nekdo krokodila v močvirju in takoj so organizirali lov nanj. Toda krokodil je izginil, kakor da se je vdrl v zemljo. Lovci niti njegovega repa niso videli. In tako je postal časoma legendaren pojav skoraj tako kakor znana pošast v Lochneskem jezeru.

Toda usoda sama je pripravila krokodilu past. Vse leto se je spretno izmikal lovcem, slednjic je pa žalostno končal v žični mreži v odvodnem kanalu. Ujeli so ga malajski vrtnarji. Zanimivemu lovu je prisostvovala tudi več Evropevc. Malajci so spustili z brega žično past pred krokodilovo glavo, potem so ga pa zbadali in gnali naprej, dokler ni zlezel v mrežo, ki se ji ni mogel ogniti. In ko so mu nataknili past na čeljusti, so ga privežali na kol in odneali zmagovalno v mesto, kjer so ga dali nagacati.

NA PLESU
— Kolika čast zame, milostiva, da plešete ves večer z menoj.
— Saj drugače ne morem. Moj mož je namreč na vsakega malajca i. prikupljivejšega plesalca silno ljubosumen.

»Prezident Roosevelt je silno razburjen in ogorčen zaradi napada japonskih letal, ki so potopila na reki Jance ameriško vojno ladjo »Panay« ter povzročila smrt večine njene posadke. Prezident Roosevelt zahteva, da se tolačaji za njegovo izjavo neposredno. Njegovemu veličanstvu japonskemu cesarju. Prezident Zedinjenih držav obenem zahteva, da se osebno opravičilo japonskega cesarja in ovezna obljuba, da se taki incidenti ne bodo ponavljali v japonskih listih kot proglas Njegovega veličanstva na narod.«

Te zahteve Zedinjenih držav, najostrejšee, kar jih pozna zgodovina japonskega cesarstva, so učinkovale v Tokiju kakor strela iz jasnega. Japonska armada si je ves čas svojega prodiranja na Kitajsko prizadevala izkazati in ponižati zastopnike zapadnih držav ter dokazati Kitajski, da se ne more zanašati na njihovo podporo. Tako so hoteli omajati prestiž zapadnih velisil in zagroziti belokozcem na Daljnem vzhodu s svojo železno pestjo. Kadarkoli je nastal iz tega konflikt, je imela japonska diplomacija pripravljene vkladne note in opravičila, morla se obzaloževanje in to je bilo vse. Zdelo se je, da je provokativno prodiranje zmagovalne japonske armade skozi inozemske koncesije v sanghajski višek. Japonski letalci nad reko Jance pri Nankingu so pa dokazali, da znajo armado prekositi, ko so metali na ameriške in angleške ladje bombe, čeprav so vohrale na njih zastave, da so lahko videli, da niso kitajske. Sicer je pa japonsko vrhovno poveljstvo itak dobro vedelo, kje stoje ameriške in angleške ladje.

Tu se je slednjic pokazalo, da že stereotipno opravičilo ne bo zadostovalo. Ame-

odporu predsednika vlade izposloval dovoljenje za potovanje v Evropo, čeprav tradicija strogo prepoveduje prestolonasledniku zapustiti državo. Drugič je kršil stroge prepovedi traktate, ko se je poročil s princeso Nagako. Sedanja japonska cesarica je sicer iz stranske veje cesarskega doma, ni pa spadala v nobeno izmed sedmih visokih rodbin, ki so imele dotlej izključno pravico dati Japonski cesarico. Hirohito, takrat princ vladajoč, vladajoč v imenu težko bolnega očeta, se je obrnil s proglasa

Sokolstvo

Gorenjsko sokolstvo v novem letu

Jesenice, 20. decembra
Včeraj dopoldne se je vršil v Narodnem domu v Kranju zbor društvenih načelnikov in načelnic in župnega stroga odbora. Udeležba načelnikov in načelnic je bila zelo številna. Navzoči so bili skoraj sami mladeniči, ki so v zadnjih letih izšli iz sokolskih tečajev. Med tem, ko so mladi sokolski voditelji razpravljali v stranski dvorani, se je v glavni dvorani vršil župni vadijski tečaj, ki ga pobjaja 38 članov, članice in obojega naraščaja.
Sejo je otvoril in vodil župni načelnik br. Vinko Beznik iz Kranja. Poročal je o delu v tekočem letu v župi, o predstojeh prireditvah in o pripravah za vsesokolski zlet v Pragi. Zbor je pozdravil v imenu uprave župni starešina br. Jaka Spicar, ki je omenjal, da je nastanek beograjske nemške meščanske šole g. Gerhard Harmanan kot nemški državljani napravil v Hamburgu doktorsko disertacijo s svojim 78 strani obsegačim spisom »Nastanek in naloga sokolstva v Jugoslaviji«. To dokazuje, kako velik ugled uživa Sokol v inozemstvu in kako velike naloge izpolnjuje sokolstvo v pogledu telesne in duševne vzgoje najširših plasti našega naroda. Brat Spicar je v lepih besedah orisal naloge sokolskih voditeljev in naglasil, da le dobro vzgojeni sokolski voditelji lahko z uspehom vzgajajo sokolsko mladino.

Zbor društvenih načelnikov in načelnic je soglasno sklenil, da se bo 19. junija 1938 vršil župni zlet v Radovljici. Ob tej priliki se bodo vršile tudi župne izbirne tekme, za tekme na vsesokolskem zletu v Pragi. Tekme vrst in posameznikov v vrstah bodo 21. avgusta v Kranju, tekme v lahki atletiki 11. septembra, dan in kraj za plavalne tekme in tekme v odbojki pa se bo določil kasneje. Članstvo in naraščaj bosta na župnem zletu izvajala proste veje, ki so določene za nastop Jugoslovenov na vsesokolskem zletu v Pragi.

Dne 14. in 15. januarja se bodo vršile župne smučarske tekme članov in članic v Mojstrani, smučarske tekme moškega in ženskega naraščaja moške in ženske dece pa se bodo vršile meseca februarja v Podnartu.

V dneh 21., 22. in 23. januarja se bodo vršili prednjaški izpiti za tečajnike. V komisijo za prednjaške izpite so bili določeni

bratje dr. Karel Petrič, Završnik, Rakar in Nučič iz Kranja. Dalje se bo po novem letu vršil tečaj za sodnike in skupna vodba najboljših tekmovalcev dve nedelji v Kranju in dve nedelji na Jesenicah. Sklenjeno je bilo soglasno, da morajo vsi oddečki do 24. aprila obvladati predpisane proste vaje za župni zlet in vsesokolski zlet v Pragi. Župni prednjak ima nalogo te pregledati, popraviti in izgladiti proste vaje telovadcev in telovadk po društvi, ne pa da jih vežba on, kar je pri nekaterih društvih že prešlo v navado.

V novem župnem načelnstvu so naslednji bratje in sestre: Načelnik: Beznik Vinko Kranj, podnačelniki: Horvat Ljudevit Radovljica, Buh Tone Jesenice, Benedik Fran Strazice, Načelnica: Azman Mira Kranj, podnačelnice: Horvat Lojzka Radovljica, Kušar Nadina Kranj in Verdir Stana Trzice. Načelnik župnega mladinskega odseka pa brat Horvat Rudolf, Skofja Loka.

— V vsesokolski zlet v Pragi. Mednarodni ljubljanski sokolski društveni obzornik 15. januar. Članstvo, ki se namerava udeležiti zleta, naj prijavi svojo udeležbo do navzočnega dne v svojem društvu.

Zaljubljeni zborovodja

Mladi zborovodja cerkvenega zbora Withe je bil v službi puritanskega protektorja angleške republike Oliveria Cromvella, pa se je zalubil v njegovo najmlajšo hčerko, lepo Francijko, ki so jo hoteli omožiti z nekim visokim dostojanstvenikom. Dekle ni protestiralo proti ljubenzivom in v zdihom mladega zborovodje ne posebno priključne zunanjosti, ni pa vedelo, da se mož rad ozira tudi za njeno lepo komornico. Strogemu Cromvellu pa ni ušlo, da lazi zborovodja za njegovo najdražjo hčerko in hotel se je prepričati, kaj je na stvari. Zasačil je zborovodjo, ko se je mudil pri njegovi hčerki in nenadoma je vstopil v sobo. Tam je našel, kar je pričakoval. Hčerka je sedela vsa v ognju na divanu, pred njo je pa klečal zaljubljeni zborovodja in ji strastno poljubljil ročice.

KOLF FREMONT.

Sneg v razvalinah

Baš ko se je Telešev molče zgrudil, so se odprla za menoj vrata in vstopil je sluga. Zarek svetlobe je padel nanj in prišlec je opazil kri. Tepec je jel kričati, kakor da bi ga drl in že so prihiteli od vseh strani ljudje.

Zgrabili so me — tajiti se ni dalo. Advokat me je rešil najhujšega s tem, da se mu je posrečilo dokazati ali bolje rečeno »prepričati« sodišče o tem, da sta počila strela v hudem prepiru zaradi zaigranega denarja.

Dvajset let za življenje takega falca, ki je pobil na tucete žen in mož in ki so se njegove roke kopale v krvi skozi dve leti, to je bilo res preveč. Toda kaj sem mogel storiti? Če bi bil izdal pravo pobudo svojega dejanja, bi bil sprevil v nevarnost revolucionarni odbor, a tega za vse na svetu nisem hotel storiti.

In prav si storil, Nikolaj. In tudi ti, Fedor! Dobro sta se držala! Niti z besedico nista izdala resnice. Zato je revolucionarni odbor takoj soglasno sklenil storiti za vajino osvobodjenje vse, kar je v njegovih močeh.

— O tem nam moraš pripovedovati podrobno

Andrej — zelo smo radovedni, — je prosil četrti, ki ga je klical Bowden Boris.

— Zelo rad. Slišal si že, da sta bila Albert Semain in Charles Morinet ali Fedor Prosov in Nikolaj Rostovski obsojena prvi na deset, drugi pa na dvajset let težke robove. Pazljivo smo zasledovali njun proces in ko sta bila naša prijatelja prepeljana na ladjo, mi je pomagal eden naših dobrih in vplivnih somišljenikov v Parizu s tem, da sem istočasno zapustil Francijo tudi jaz, seveda preoblečen in s tujim potnim listom. Izpremenil sem se bil v Charlesa Pitoleta, novo imenovanega paznika v kazenski koloniji v Novi Kaledoniji.

— Imenitno — to je bila sijajna misel! Zdaj pa že razumem, — je vzkliknil Boris.

— Seveda ni nihče izmed nas treh pokazal, da se poznamo, — je nadaljeval Bowden.

— Izpolnjeval sem svoje zoperne dolžnosti tako vzorno, da me je smatral slednjic za svojega zanesljivega tovariša celo tisti zlobni hudič »Zolti Jean«, ki je bil dolga leta strah in groza jetnikov in paznikov. Lahko si mislite, da sem se večkrat kar tresel od jeze ob pogledu na njegovo zlobno početje, toda vedno sem se premagal pri misli, s kakšnim namenom prav za prav služim v koloniji.

Srečno naključje mi je bilo naklonjeno. Že čez tri mesece je združilo nas tri v eno delovno skupino in nihče ni slutil, da so številki 745 in 874 ter paznik Pitole in resnici trije zvesti prijatelji, hrepeneči po trenutku osvobodjenja.

Popravljali smo cesto iz Neumee v Bonlonpari, potem pa cemo med la Foi in Moindou. Ko je bilo to delo končano so nas poslali v severne gore, kjer se razprostirajo dvajset kilometrov daleč pragozdovi in kjer se že da misliti na pobeg.

Ta čas tudi naši tovariši v Parizu niso držali rok križem in tudi njim je priskočilo pravočasno na pomoč srečno naključje, da so mogli odstraniti najtežjo oviro na poti k osvoboditvi Prosova in Rostovskega.

Bili so težki trenutki, Boris, verjemi mi, — je vzdihnil Gardner. — Često smo omagovali pod težo trpljenja v tem peklu, kjer smo se čutili brezupno zapuščene od vsega sveta in kjer je bilo bolj umreti hitro, nego životartiti in umirati počasi.

— Da, da, prav praviš, prijatelj. Tudi mene je to strlo, saj ni bilo nobenega upanja na rešitev. Že sem si hotel razbiti glavo, vsak dan sem se pripravljaval na skok z visoke skale in sam ne vem, kaj me je zadržalo, da nisem storil tega koraka. Morda samo misel, da si ti blizu, — je pritrdil Walpole.

— Zato ne bom nikoli pozabil tistega dne, ko si mi prvič pošeplil: Andrej Karagin je tu. Mislim, da se ti meša. Kako bi mogel priti on sem? Potem sem se pa zgrozil ob misli, da je morda on kakor midva padel v roke tako zvane pravičnosti in da bo moral deliti z namá kruto usodo.

— Bal sem se povedati kaj več, da bi se kako ne izdala, — je pojasnjeval Gardner. Zolti Jean je bil pravi hudič, on je vse uganil. Do zadnjega tre-

nutka sem se tresel od strahu, da bo odkril tajno najinega sporazumevanja.

— Moral sem biti budno na straži, — je nadaljeval val Bowden. — Sam nisem vedel, kako bi pomagal svojim prijateljema. Zašla sta bila v pravo past sredi morja in jaz z njima. Z otoka se ni dalo pobegniti. In že sem hotel poslati v Pariz poročilo, da brez pomoči od zunaj ne morem ničesar storiti, razen če bi tvegal že vnaprej na neuspeh obsojeni poskus, ko je naenkrat prišla nepričakovana vest.

Na pomoč mi je priskočilo kot rečeno naključje. Revolucionarni odbor, čigar en član se je bil seznanil v Marseilleu s kapitanom Smithom, si je bil pridobil simpatije tega vrliga moža in poročal mi je, da je dosegel slednjic tudi to, da je bil Smith pripravljen odpeljati se s svojo podmornico v Kaledonijo, da bi sprejel tam na krov oba jetnika in mene.

— Bravo — temu se vendar pravi romantika! — je vzkliknil Boris.

— Tudi meni se je v začetku zdelo še preveč romantično. Toda drugače izhoda ni bilo. Hitro sem storil prve ukrepe, da bi se pobeg posrečil. Preskrbel sem si dve dobri pili in izkoristil slabo stran našega poveljnika, ki je hodil po obedu vedno v gozd spat, da sem ju izročil Fedoru, s katerim sem se bil obenem skrivaj in srečno o vsem domenil.

In tako je slednjic naročil dan, ko mi je zaupnik kapitana Smitha sporočil, da je podmornica priplula ter se neopaženo prikradla v pas med otokom in koralnimi pečnami.